

สรุปข้อค้นพบจากการระดมความคิดของผู้เข้าร่วมกระบวนการห้องปฏิบัติการทางสังคม ครั้งที่ 3

วันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566

ประเด็น: แก่นในการจัดการศึกษา (มองผ่านระบบโรงเรียน)

บทบาท/ลักษณะ ครู

1. รู้และวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำไปสู่การเสริมหนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคล
2. มี TCPK : Technological Pedagogical Content Knowledge เพื่อใช้ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ สู่การพัฒนาทักษะชีวิต และวิชาการได้อย่างสมบูรณ์
3. เชื่อมโยงสาระวิชากับประเด็นในชีวิตจริงให้กับผู้เรียนเห็นประโยชน์และเป้าหมายการเรียนรู้ที่แท้จริง ผ่านระบบคิดแบบเป็นเหตุเป็นผล (Cause-Effect)
4. จัดนิเวศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยออกแบบกระบวนการให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง (เช่น การเรียนรู้แบบบูรณาการศาสตร์ ตามบริบทที่สนใจ)
5. มีทักษะในการถามคำถามที่ทรงพลัง ในการกระตุ้นจิต กระชากใจ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนไม่เป็นลูกนกกรอบ คือ มีทักษะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Knowledge Discovery)
6. จัดให้มีการสะท้อนคิด (Reflection) ในทุก ๆ ครั้งหลังผ่านกระบวนการเรียนรู้ เพื่อสะท้อนถึงการเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง
7. ร่วมมือกับผู้ปกครองในการเสริมสร้างวินัยเชิงบวกให้กับผู้เรียน
8. มีทักษะในการฝึกให้ผู้เรียนมีจิตวิทยาศาสตร์หรือมีทัศนคติแบบวิจัย คือ มุ่งตั้งคำถาม หาเหตุ สร้างเหตุ (ไม่มุ่งเสพแต่ผล)
9. มีและเข้าใจในการพัฒนา Growth Mindset ของตนเอง
10. ใช้กระบวนการพัฒนาปัญญาฐานใจ (จิตตปัญญาศึกษา) ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีกับผู้เรียน (เช่น ไม่ตัดสินความคิดของผู้เรียน ส่งเสริมให้กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าชื่นชมในสิ่งที่ผู้เรียนทำแม้จะนอกกรอบ หรือไม่ใช่สิ่งที่คาดคิด รวมถึงเปิดโอกาสให้ได้ทดลอง ทดสอบความสนใจด้วยตัวของผู้เรียนเอง)
11. ไม่สอนแบบมีสมมติฐาน (ตั้งธงไว้ก่อน) คือ ให้ออกาสผู้เรียนหาคำตอบด้วยตนเอง
12. มีความสามารถในการอดทนรอคำตอบจากนักเรียน
13. มีทักษะในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม (Social Emotional Learning) ให้กับผู้เรียน
14. เป็น Life Coach ของผู้เรียน (คือ แนะนำชีวิตได้) ซึ่งต้องเป็นเหมือน Influencer ของผู้เรียน

บทบาท/ลักษณะ ผู้บริหารสถานศึกษา

1. รู้และเข้าใจหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถสร้างความเข้าใจไปถึง ครู และ ผู้ปกครองต่อหลักสูตรสถานศึกษาที่มีให้เห็นเป้าหมายร่วมกัน
2. มีทักษะในการเชื่อมโยงนโยบายที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วกับบริบทของโรงเรียนเพื่อวางแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม
3. รอบรู้ทั้งด้านวิชาการ และ บริบทของพื้นที่
4. สนับสนุนให้โรงเรียนเป็นสถานที่ของการพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
5. สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ตามแนวทาง Inclusive Education (การเรียนรู้รวม) เพื่อให้เกิดเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
6. สนับสนุนให้ประเมินผลตามศักยภาพของนักเรียน มิใช่ใช้ข้อสอบเดียวกันวัดศักยภาพที่ต่างกัน
7. สนับสนุนให้เกิดส่วนร่วมระหว่างโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ในการพัฒนานิเวศเชิงบวก
8. เป็นต้นแบบเพื่อส่งเสริม Growth Mindset ความเป็นครูที่ดี ให้กับครู
9. มีวิสัยทัศน์/กำหนดนโยบายทางวิชาการ ผ่านพื้นที่นำเสนอที่มาจากมุมมองครู
10. สนับสนุน/กำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ ผ่านการมีภาวะผู้นำ โดยทำทั้งในระบบ/นอกระบบ และให้ความสำคัญกับการมี Empathy (เอาใจเขามาใส่ใจเรา)
11. สร้างทีมแบบกระจายอำนาจ (ตามกลุ่มการบริหาร) ผ่านการแบ่งงานตามความถนัดของครู (แล้วให้ครูสร้างทีมของตนเอง)
12. สร้างสัมพันธ์แนวราบ (แบบกัลยาณมิตร) กับบุคลากรในโรงเรียน ผ่านหลัก “กัลยาณมิตรธรรม 7”
13. ช่วยเหลือ/ให้กำลังใจ/นิเทศกำกับติดตามอย่างเป็นระบบ (เสริมแรงให้ครูในการจัดการเรียนรู้) ผ่านการเปิดใจ/ยอมรับความต่างของครู แล้วจึงหนุนเสริมสิ่งที่ครูมี สู่ออกมาสู่การต่อจิ๊กซอว์ให้ถึงการพัฒนาผู้เรียน
14. ยืดหยุ่น (ไม่เข้มงวด หรือ ปล่อยปละละเลยจนเกินไป)
15. สร้างโอกาสในการพบเจอกันระหว่างโรงเรียน กับ ผู้ปกครอง ให้มีความหมายมากกว่าการสื่อสารทางเดียว
16. ส่งเสริมให้ชุมชนรู้สึก “เป็นเจ้าของ” และ “มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย” การส่งเสริมการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับมุมมองของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน (ต้องให้ความสำคัญกับภาษาที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างกัน)
17. ใช้ข้อมูลเป็นฐานการพัฒนา (มากกว่าความคิดเห็น หรือความรู้สึก) แล้วนำมาตกผลึกร่วมกันเป็น Action Plan